

Advies voor richtlijnen voor het
milieu-effectrapport Herinrichting
Zeevang te Wognum

4 juli 1996

779-56

commissie voor de milieu-effectrapportage

College van Gedeputeerde Staten van de
provincie Noord-Holland
Postbus 123
2000 MD HAARLEM

uw kenmerk
96-512622

uw brief
d.d. 23 april 1996

ons kenmerk
U462-96/Kh/bh/779-57

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het milieu-
effectrapport Herinrichting Zeevang te
Wognum

doorkiesnr.
(030) 234 76 04

Utrecht,
4 juli 1996

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het landinrichtingsproject Zeevang. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie vraagt uw aandacht voor de volgende twee punten:

- 1 a. Het deelgebied Warder is in het kader van experimenten landinrichting 1996 aangemeld voor versnelde uitvoering als gevolg waarvan wordt verwacht dat er in de winter van 1996/1997 kan worden begonnen met de uitvoering van werken. Uit de startnotitie blijkt dat het deelgebied Warder onderdeel is van het plangebied. De Commissie gaat er van uit dat voor het hele landinrichtingsproject dus inclusief deelgebied Warder, conform het Besluit m.e.r., een m.e.r. wordt uitgevoerd.
- b. De Commissie is overigens van mening dat het deelgebied Warder een centrale plaats inneemt in het landinrichtingsproject. Een groot deel van het areaal reservaatgebied en natuurontwikkelingsgebied is gelegen in dit deelgebied. Als de inrichting voor dit deelgebied is vastgelegd betekent dit dat daardoor de mogelijkheden voor het ontwikkelen van alternatieven in de rest van het plangebied worden beperkt. Hierdoor wordt afbreuk gedaan aan de essentie van m.e.r., namelijk het ontwikkelen van alternatieven en het vergelijken van de milieugevolgen van deze alternatieven om op basis van deze informatie het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming te kunnen geven.

Advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport
Herinrichting Zeevang te Wognum

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieu-effectrapport over
de Herinrichting Zeevang te Wognum,

uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland door
de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

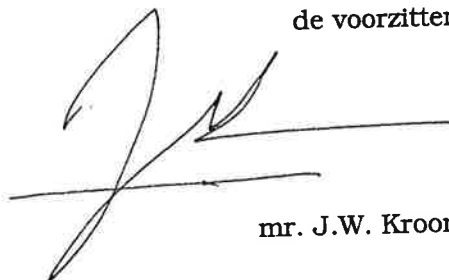
de werkgroep m.e.r. Herinrichting Zeevang te Wognum

de secretaris

drs. A.J. Kolhoff

de voorzitter

mr. J.W. Kroon

Utrecht, 4 juli 1996

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	3
2. Bestaande situatie en autonome ontwikkelingen	3
2.1 Algemeen	3
2.2 Te beschrijven aspecten en functies	4
2.2.1 A-biotisch milieu	4
2.2.2 Landbouw	5
2.2.3 Natuur	5
2.2.4 Landschap en cultuurhistorie	5
2.2.5 Recreatie en overig grondgebruik	6
3. Beleid, besluitvorming, probleemstelling en doel	6
3.1 Algemeen	6
3.2 Beleid en besluitvorming	6
3.3 Probleemstelling	7
3.4 Doel	8
4. Voorgenomen activiteit en alternatieven	8
4.1 Algemeen	8
4.2 Ontwikkeling van alternatieven	9
5. Gevolgen voor het milieu	12
5.1 Algemeen	12
5.2 A-biotisch milieu	12
5.3 Natuur	13
5.4 Landschap en cultuurhistorie	14
6. Vergelijking van alternatieven	14
7. Leemten in kennis	16
8. Evaluatieprogramma	16
9. Vorm en presentatie	17
10. Samenvatting van het MER	17

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Bij het opstellen van het MER voor het landinrichtingsproject Zeevang vraagt de Commissie voor de m.e.r. in het bijzonder aandacht voor de volgende onderwerpen.

1. *Bestaande situatie en autonome ontwikkelingen.* Op basis van een eerste analyse is de Commissie van mening dat de knelpunten in de bestaande situatie betrekking hebben op de huidige waterhuishouding. Bij de beschrijving van bestaande situatie en de autonome ontwikkeling zal hierop de nadruk moeten worden gelegd.
2. *Ontwikkeling van alternatieven.* Alternatieven kunnen worden opgebouwd uit varianten van inrichtingsmaatregelen. De Commissie is van mening dat het aspect water de meest sturende factor is voor de ontwikkeling van alternatieven. De meest sturende inrichtingsmaatregelen zijn naar haar idee: de mate van drooglegging en de manier waarop de aan- en afvoer van het water verloopt.

Om de ontwikkeling van planalternatieven mogelijk te maken wordt de volgende getrapte benadering voorgesteld:

- Als eerste moeten voor de in Zeevang onderscheiden gebiedscategoriën de potentiële natuurdoeltypen en agrarische produktiedoelen worden bepaald. Vervolgens wordt een algemene analyse gemaakt van de relaties tussen enerzijds natuurdoeltypen/agrarische produktiedoelen en anderzijds drooglegging en aan-afvoer van water. De analyse heeft ten doel de mogelijke varianten beter in beeld te brengen. Ten tweede kan de informatie die het resultaat is van deze analyse worden gebruikt voor de ontwikkeling van planalternatieven.
 - Per deelgebied kunnen vervolgens planalternatieven worden ontwikkeld op basis van enerzijds de mogelijke en gewenste natuurdoeltypen/agrarische produktiedoelen en anderzijds de daaruit voortvloeiende eisen en mogelijkheden aangaande de drooglegging en de wateraanvoersituatie. Tenslotte worden de per deelgebied ontwikkelde planalternatieven samen-gevoegd voor het hele plangebied.
3. *Vergelijking van alternatieven.* Op basis van de eerste ervaringen met de toetsing van MER's voor landinrichtingsprojecten heeft de Commissie gemeend haar advies voor richtlijnen met betrekking tot de beschrijving van de milieugevolgen nog projectspecifieker te moeten maken. In tabel 1 van dit advies zijn daarom alleen die aspecten opgenomen, waarvoor een beschrijving van de milieugevolgen van belang wordt geacht om een goede vergelijking van de alternatieven mogelijk te maken. Een beschrijving van de milieugevolgen zou zich dus kunnen toespitsen op deze aspecten.

1. INLEIDING

Ten behoeve van de besluitvorming over het landinrichtingsproject Zeevang dient de m.e.r. procedure te worden doorlopen. Het betreft een herinrichting met een oppervlakte van 4255 ha. Het project is in 1993 op het Voorbereidings-schema Landinrichting geplaatst.

Het bevoegd gezag, Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, heeft per brief d.d. 22 maart 1996 de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) verzocht advies uit te brengen voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport (MER) (zie bijlage 1). De bekendmaking van de Startnotitie vond plaats op 25 maart 1996 (zie bijlage 2). De landinrichtingscommissie Zeevang treedt op als initiatiefnemer.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage. De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de milieu-effectrapportage en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de via het bevoegd gezag ontvangen reacties. Bijlage 4 geeft een overzicht van deze reacties.

2. BESTAANDE SITUATIE EN AUTONOME ONTWIKKELINGEN

2.1 Algemeen

De beschrijving van de bestaande situatie en de autonome ontwikkeling in dit hoofdstuk vormt een uitgangspunt voor de probleemstelling (zie § 3.3), waaruit de doelen van de herinrichting worden afgeleid (zie § 3.4). Verder is de beschrijving van de bestaande situatie en de autonome ontwikkeling de referentie voor de beoordeling van de te verwachten milieu-effecten van de alternatieven die in het MER in beschouwing worden genomen. Daarbij is de autonome ontwikkeling de ontwikkeling van het milieu zonder dat de herinrichting wordt gerealiseerd, maar waarbij wel rekening wordt gehouden met eventuele effecten van voltooide en lopende ingrepen en ingrepen die onder invloed van reeds vastgelegd beleid zijn voorzien.

Het studiegebied bestaat uit het plangebied en haar omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. De Commissie gaat er vanuit dat het deelgebied Warder onderdeel is van het plangebied. De begrenzing van het studiegebied moet gemotiveerd en op kaart worden aangegeven. Per milieu-aspect kan de omvang van het studiegebied verschillen. Het is denkbaar dat effecten optreden buiten het plangebied, maar ook is het mogelijk dat initiatieven buiten het plangebied (bijvoorbeeld veranderingen in de waterhuishouding van de boezem of naastgelegen polders) invloed hebben op de herinrichting van het plangebied.

2.2.2 **Landbouw**

- de bedrijfsstructuur (bedrijfstype, bedrijfsomvang, intensiteit, opvolging, verkaveling, kavel- en perceelsgrootte, afstand tot kavels, interne en externe ontsluiting) en milieubelastingen zoals vermessing;
- het grondgebruik binnen het plangebied;
- de mate van onderbemaling in relatie tot het grondgebruik en de gebruiksmogelijkheden van de landbouwgronden (draagkracht van de bodem, beweidings- en bewerkingsmogelijkheden);
- de autonome ontwikkeling van de landbouw in het gebied tegen de achtergrond van de huidige bedrijfsstructuur en de doorgevoerde en door te voeren ontwikkelingen in het kader van het natuur- en milieubeleid;
- de invloed van natuur- en landschapselementen op de produktiviteit van de landbouwgronden (met name invloed van wildschade);
- de financiële aspecten van agrarisch natuur- en landschapsbeheer^{2]} en het areaal waarvoor beheersovereenkomsten zijn afgesloten.

2.2.3 **Natuur**

- de wilde planten, dieren en levensgemeenschappen die in het gebied leven of foerageren en die van belang worden geacht (rode lijst-soorten, soorten uit het Handboek Natuurdoeltypen en dergelijke);
- de ligging en omvang van bestaande en te ontwikkelen natuur(terreinen) en de gekozen ontwikkelingsrichting (wanneer deze nog niet gekozen is: de potenties) aan de hand van aandachtsoorten, doelsoorten of natuurdoeltypen;
- de ecologische verbindingszones tussen subpopulaties binnen het gebied (bijvoorbeeld de Noordse woelmuis) en de verbindingsfunctie voor organismen afkomstig van buiten het plangebied (schakel in de verbindingssas Zeeland- Lauwersmeer);
- in aansluiting op de hydrologische systeemanalyse (zie §2.2.1): beschrijving van de manier waarop het patroon van kenmerkende soorten en levensgemeenschappen samenhangt met het onderliggende hydrologische systeem (hydro-ecologische systeemanalyse).

2.2.4 **Landschap en cultuurhistorie ^{3]}**

- de aanwezigheid van archeologische terreinen en terreinen met een hoge archeologische verwachtingswaarde;
- de aanwezigheid van historisch-geografisch waardevolle structuren en elementen. Het gaat daarbij zowel om waarden die samenhangen met het ontstaan en de vroege ontwikkeling van het landschap als om waarden in verband met latere ontwikkelingen (bijvoorbeeld nederzettingsverplaatsingen en de aanleg van droogmakerijen).

2 Is in het kader van een m.e.r. niet verplicht, kan wel leiden tot een beter inzicht in de mogelijke alternatieven en varianten die worden beschreven in het MER.

3 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 2.

- de geplande natuurontwikkeling in gebieden rondom Zeevang, waarmee landschapsecologische relaties bestaan of tot ontwikkeling kunnen worden gebracht;
- het recreatiebeleid voor het plangebied.

3.3 Probleemstelling

Het MER dient voor de in het gebied aanwezige functies de knelpunten te beschrijven (deels voortvloeiend uit de interacties van de functies), die oplossing behoeven in het kader van het herinrichtingsplan. In de startnotitie is een groot aantal knelpunten genoemd die hier niet herhaald zullen worden. De voor het MER belangrijke knelpunten worden hier nader in beschouwing genomen.

Hydrologische uitgangssituatie voor de natuur

Water is in een dras landschap zoals Zeevang de belangrijkste sturende kracht achter de ontwikkeling van ecosystemen. Daarbij gaat het zowel om de kwantiteit, het verloop van de (grond-)waterstand over het seizoen, als de kwaliteit. Veranderingen in beide hydrologische aspecten vormen een belangrijk mechanisme achter de achteruitgang van wilde planten en dieren die in Zeevang en vergelijkbare gebieden is opgetreden in de naoorlogse periode. Belangrijk is aan te geven welke hydrologische kenmerken de ontwikkelingsmogelijkheden van de natuur beperken (bijvoorbeeld: een te hoge voedselrijkdom van het water, een vervlakking van verschillen in waterkwaliteit, het optreden van interne eutrofiëring, de aanwezigheid van dikke lagen rottingslib in de sloten, sterke wisselingen in de grondwaterstand als gevolg van het wegzijgingsregime, et cetera). Daarbij dienen ook de achterliggende oorzaken van deze hydrologische veranderingen zo goed mogelijk te worden achterhaald. Een water- en voedingsstoffenbalans (P en zo mogelijk N), bij voorkeur uitgesplitst naar deelgebieden, kan daarbij een hulpmiddel zijn. Op basis van een dergelijke balans wordt het immers ook mogelijk een onderbouwde inschatting te maken van de toekomstige hydrologische ontwikkeling, hetzij autonoom hetzij als gevolg van de uitvoering van één van de alternatieven.

Ecologische verbindingen

Nagegaan dient te worden welke metapopulaties binnen en verspreidingsroutes door het plangebied tot ontwikkeling kunnen worden gebracht, voor soorten waaraan in het provinciale of nationale beleid prioriteit wordt gegeven (zie § 2.2.3). Knelpunten voor verspreiding kunnen voortkomen uit het huidige patroon van (half-)natuurlijke vegetaties in het plangebied en door de aanwezigheid van versnipperende infrastructuur, zoals wegen, duikers, bruggen, stuwen. Beschrijf en analyseer deze knelpunten.

4.2 Ontwikkeling van alternatieven

Om onderscheidende planalternatieven te kunnen ontwikkelen wordt de volgende benadering voorgesteld, die bestaat uit drie fases:

1. Bepalen van de ruimte voor het ontwikkelen van alternatieven

a. Invulling van functies

In deze fase wordt vastgelegd waar zich welke functies in het gebied zullen voortzetten of ontwikkelen. Voor de herinrichting Zeevang is de ruimtelijke toedeling van de gebiedsfuncties voor een belangrijk deel reeds vastgelegd. Alleen de volgende onderwerpen moeten deels nog nader worden ingevuld:

- de keuze van de natuurdoeltypen voor de natuurontwikkelingsgebieden en reservaatgebieden;
- de ligging en functie van verbindingzones (waarbij moet worden aangegeven voor welke soorten of levensgemeenschappen deze zijn bedoeld).

b. Keuze van de inrichtingsmaatregelen

De mogelijkheden voor het ontwikkelen van alternatieven in de herinrichting Zeevang hebben voornamelijk betrekking op de inrichtingsmaatregelen. Deze kunnen sterk verschillen in schaalniveau of milieucomponent waarop ze betrekking hebben. Vanuit het streven te komen tot onderscheidende alternatieven is het gewenst een hiërarchie aan te brengen naar de mate waarin de verschillende inrichtingsmaatregelen sturend zijn. Naar het oordeel van de Commissie zijn maatregelen aan het watersysteem daarbij het meest bepalend voor de vervulling van de landbouw- en natuurfuncties. Als meest sturende inrichtingsmaatregelen gelden:

- de mate van drooglegging die voor de verschillende gebiedsdelen wordt gekozen;
- de manier waarop de aan- en afvoer van water verloopt.

2. Algemene analyse en varianten

De analyse heeft ten doel de mogelijke varianten op basis waarvan planalternatieven kunnen worden ontwikkeld beter in beeld te brengen.

a. Voor elke onderscheiden gebiedscategorie kan afhankelijk van de potenties een natuurdoeltype en/of een agrarisch produktiedoel worden geformuleerd. Met betrekking tot natuurdoeltype en agrarisch produktiedoel zijn verschillende varianten mogelijk. In Zeevang kunnen de volgende vijf gebiedscategoriën worden onderscheiden:

- agrarische gebieden;
- bestaande reservaten in eigendom bij een natuurbeherende (NB) organisatie en reservaatgebieden die naar verwachting in de toekomst eigendom worden van een NB-organisatie;
- natuurontwikkelingsgebieden;
- beheersgebieden;
- open water en slotwatermilieus.

- uitspoeling van voedingsstoffen;
 - produktie van CO₂ ;
 - aantasting van aardkundige of cultuurhistorisch waardevol geachte elementen en structuren;
 - landschapsbeeld.
- d. Per gebiedscategorie moet de relatie tussen aan- en afvoer van water en de verschillende natuurdoeltypen en/of agrarische produktiedoelen worden beschreven (zoveel mogelijk gekwantificeerd) voor de hieronder genoemde aspecten. De aan- en afvoer is deels volgend op de gekozen peilen, maar sterk sturend op de waterkwaliteit die op een plaats wordt bereikt. Ook hier is een algemene beschrijving gewenst van de kwaliteit van het polderwater, het suppletiewater en het water waarop eventueel wordt uitgeslagen. Deze kennis kan worden afgezet tegen de eisen die realisering van de verschillende natuurdoeltypen en agrarische produktiedoelen stellen aan de wateraanvoer en de daaraan gekoppelde kwaliteit:
- snelheid waarmee wateroverlast (opwaaing) kan worden opgelost;
 - geschiktheid voor veedrenking;
 - aquatische ecologische en ecohydrologische eisen;
 - milieuhygiënische normen;
 - duurzaam waterbeheer (conservering gebiedseigen water en dergelijke);
 - herkenbaarheid van de landschappelijke informatiewaarde.

3. Ontwikkeling van planalternatieven

De ruimte voor de ontwikkeling van planalternatieven kan worden voorgesteld als een continuüm waarbij aan de ene kant de agrarische produktiedoelen worden geoptimaliseerd en aan de andere kant de natuurdoelen (mogelijkheden creëren zodat bepaalde natuurdoeltypen zich op termijn kunnen ontwikkelen) worden geoptimaliseerd. De varianten die onder punt 2 (de algemene analyse) zijn beschreven vormen de bouwstenen voor de samenstelling van planalternatieven.

a. Planalternatieven per deelgebied

Uitgaande van de ruimtelijke invulling van de functies (verschillende gebiedscategoriën) kunnen vervolgens eerst per deelgebied een aantal planalternatieven worden ontwikkeld op basis van: de mogelijke en gewenste natuurdoeltypen/ agrarisch produktiedoelen, en de daaruit voortvloeiende eisen en mogelijkheden voor de drooglegging en de wateraan- en afvoersituatie. Een punt van aandacht hierbij is het gegeven dat realisering van een bepaald doel in een gebiedscategorie beperkingen kan opleggen aan de realisering van een doel in een aangrenzende gebiedscategorie. Inrichtingsmaatregelen die voor deze beperkingen/knelpunten een oplossing (voor de lange termijn) kunnen bieden moeten onderdeel worden van een alternatief.

b. Planalternatieven voor het plangebied

De planalternatieven die per deelgebied zijn ontwikkeld worden tenslotte samengevoegd tot planalternatieven voor het gehele plangebied. Deze planalternatieven kunnen kernachtig worden beschreven door een kaart met peilen en droogleggingen, wateraanvoerroutes en een indicatie van het aandeel suppletiewater in verschillende delen van het plangebied.

- Bodem:
 - de lange termijn-effecten van de peilveranderingen in landbouwgebieden op naastgelegen natuurterreinen met een permanent hoog peil. De hier gestaag toenemende wegzijgingsintensiteit verhoogt mogelijk de afhankelijkheid van inlaatwater en versterkt de zomerse indroging;
 - de kwaliteit van landbouwgronden;
 - fysische en chemische bodemkwaliteit;
 - bodemdaling door oxydatie;
 - realisering gewenste standplaatsfactoren;
 - productie CO₂.

Er moet per deelgebied een inschatting worden gemaakt hoelang het duurt voor het veen verdwenen zal zijn. Verder moet voor elke gebiedscategorie de situatie globaal worden beschreven als al het veen is verdwenen.

5.3 Natuur

Bij de effectbeschrijving dient zo veel mogelijk te worden aangesloten bij de beschrijving van de bestaande toestand (zie § 2.2) en bij de veranderingen die kunnen optreden in de kwaliteit en kwantiteit van water en bodem, als belangrijke factoren die de ontwikkeling van natuur beïnvloeden. Laatstgenoemde hydrologische veranderingen zijn cruciaal voor de ontwikkelingskansen van de natuur in Zeevang. Beschrijf daarom, voor zover mogelijk en relevant per deelgebied:

- de effecten van de hydrologische veranderingen op de natuurwaarden;
- de effecten van de toegenomen klink en wegzijging in de hoogpeilgebieden;
- de effecten van de peilveranderingen op de weidevogelgemeenschap, zowel in (toekomstige) natuurterreinen als in het agrarische gebied;
- de effecten van een eventueel verminderde sloot- en oeverlengte op het areaal van (half-)natuurlijke vegetaties;
- geef de doorwerking van de veranderingen in de waterkwaliteit op de water- en oeverlevensgemeenschap. Besteed daarbij ook aandacht aan het verschijnen of verdwijnen van relatief geïsoleerde slootmilieu's, bijvoorbeeld als gevolg van een doorspoelregime;
- effecten van peilaanpassing op naastgelegen gebieden (hydrologische effecten) per gebiedsdeel. Geef de effecten bij toenemende verschillen in drooglegging.

Een hulpmiddel voor de beantwoording van de één na laatste vraag kan liggen in de hydro-ecologische voorspellingsmodellen ICHORS en IMRAM, die in opdracht van Provincie Noord-Holland ontwikkeld zijn en zich deels baseren op gegevens uit Zeevang.

Uitgaande van de voorspelling van bovengenoemde hydro-ecologische effecten en van de andere elementen van het alternatief, is het gewenst een doorvertaling te maken naar een hoger schaalniveau: het landschapsecologisch systeem als geheel. Welke potenties worden hierin tot ontwikkeling gebracht of juist afgesneden?

Tabel 1: Vergelijking van de planalternatieven

Alternatieven	1.	2.	3.	4.	referentie situatie
Functie					
- aspecten					
A-biotisch milieu					
Waterhuishouding					
- aanvoer gebiedsvreemd water, peilen en schommelingen daarin					
- kwel					
- verdroging					
N- en P-huishouding					
- kwaliteit oppervlaktewater					
Organisch stofhuishouding					
- CO ₂ produktie oxydatie veen, daling maaiveld					
- duur afbraak veen					
Landbouw (hoofdfunctie)					
Waterhuishouding					
- oppervlakte drooglegging (bijvoorbeeld 20, 40 en 60 cm)					
- natschade					
- opwaaien water					
- droogteschade					
Bodem					
- bewerkbaarheid					
- mogelijkheden beweiding					
- daling bodem					
- potentiële opbrengst					
- behoefte en rendement voedingsstoffen					
- intensiteit grondgebruik					
Natuur					
- kansen voor weidevogels					
- kansen voor sloot- en oeverecosystemen					
Werkomstandigheden					
- verkaveling					
- ontsluiting					
- verplaatsing bedrijven					
- perceelsgrootte en -vorm					
Milieubelasting					
- vermesting					
- verzuring					
Economie					
- mogelijkheden (betaald)natuurbeheer					

Een evaluatieprogramma kan zich bijvoorbeeld richten op de veranderingen ten aanzien van belangrijke a-biotische omstandigheden (bijvoorbeeld grond- en oppervlaktewaterstanden en waterkwaliteit) en aanwezige natuurwaarden (bijvoorbeeld kenmerkende soorten).

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de overige presentatie beveelt de Commissie het volgende aan:

- het MER beknopt te houden;
- achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen, eventueel met verwijzing naar literatuur;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- kaartmateriaal te voorzien van een leesbare ondergrond met de gebruikte topografische namen en een duidelijke legenda.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming, inclusief de belangrijkste waarden van het milieu in het studiegebied;
- de onderscheiden alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit;
- het resultaat van de vergelijking van de alternatieven (in tabelvorm).

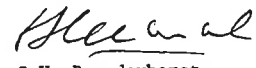
BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het milieu-effectrapport
Herinrichting Zeevang te Wognum

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 23 april 1996 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Datum 22 maart 1996		Nr. 96-512622	PROVINCIE Noord-Holland										
Onderwerp Startnotitie MER Landinrichtingsproject herinrichting Zeevang.		■ Gedeputeerde Staten											
Commissie voor de milieu-effectrapportage Postbus 2345 3500 GH UTRECHT		Provinciehuis Dreef 3 2012 HR Haarlem Postadres Postbus 123 2000 MD Haarlem Tel. (023) 514 31 43 Fax (023) 531 44 82											
Behandelende dienst Milieu en Water	Telefoon 023 -5143694	Afdeling 1A											
Behandeld door dhr. J.J. van den Burg	Uw kenmerk	Bijlage(n) div. VERZONDEN 23 APR. 1996											
Geachte heer/mevrouw,													
Overeenkomstig het bepaalde in artikel 7.12 van de Wet milieubeheer doen wij u bijgaand toekomen de op 28 maart jongstleden bij ons ingekomen startnotitie van de Landinrichtingscommissie Zeevang te Wognum.													
Wij verzoeken u met inachtneming van de in genoemde wet bepaalde termijn ons te adviseren met betrekking tot de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport.													
De provincie heeft Voornoemde startnotitie, alsmede een afschrift van de kennisgeving van de vijf diensten: terinzagelegging daarvan treft u bijgaand aan.													
Centrale Bestuursdienst Milieu en Water Ruimte en Groen Wegen, Verkeer en Vervoer Welzijn, Economie en Bestuur	Hoogachtend, Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, namens deze, ir. G.V. Branderhorst, hoofd afdeling Milieubeleid	<table border="1"><tr><td colspan="2">Commissie voor de milieu-effectrapportage</td></tr><tr><td>ingekomen:</td><td>24 APR. 1996</td></tr><tr><td>nummer:</td><td>704-96</td></tr><tr><td>dossier:</td><td>779-17m3 IX</td></tr><tr><td>kopie naar:</td><td>Sc/Pa/Bib</td></tr></table>		Commissie voor de milieu-effectrapportage		ingekomen:	24 APR. 1996	nummer:	704-96	dossier:	779-17m3 IX	kopie naar:	Sc/Pa/Bib
Commissie voor de milieu-effectrapportage													
ingekomen:	24 APR. 1996												
nummer:	704-96												
dossier:	779-17m3 IX												
kopie naar:	Sc/Pa/Bib												
08 240		Bereikbaarheid per openbaar vervoer: vanaf station Haarlem buslijnen 1, 5, 71, 72, 83, 140 en 174 van de NZH; vanaf Zandvoort en Heemstede/Aerdenhout of Amsterdam-West buslijn 80 van de NZH.											

BIJLAGE 2

Openbare kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 81 d.d. 25 april 1996

PROVINCIE

Noord-Holland

uitsluitend na een telefonisch gemaakte afspraak tel: 0299 68 21 21;

- bij de secretarie van de gemeente Edam-Volendam, W. v.d. Knoopdreef 1 te Volendam van 08.00 tot 12.00 uur en van 13.30 tot 16.00 uur.

Bovendien liggen de stukken, buiten kantooruren, ter inzage:

- bij de secretarie van Edam-Volendam op de woensdagen van 18.00 tot 21.00 uur, echter uitsluitend na een telefonisch gemaakte afspraak, tel: 0299 36 08 56;
- in het stadhuis van de gemeente Purmerend, Centrale Informatiebalie, Purmersteenweg 42 te Purmerend, van 08.00 tot 17.00 uur.

Bovendien liggen de stukken, buiten kantooruren, ter inzage:

- in het stadhuis van Purmerend op de donderdagavonden van 19.00 tot 21.00 uur;
- bij de secretarie van de gemeente Wester-Koggenland, Middenhof 2 te De Goorn van 09.00 tot 12.00 uur;

Bovendien liggen de stukken, buiten kantooruren, ter inzage:

- bij de secretarie van Wester-Koggenland op de maandagavonden van 17.00 tot 20.00 uur;
- bij de secretarie van de gemeente Zeevang, Raadhuisstraat 22 te Oosthuizen van 09.00 tot 12.00 uur, tevens woensdag van 14.00 tot 16.00 uur.

Bovendien liggen de stukken, na kantooruren, ter inzage:

- bij de secretarie van Zeevang, op de dinsdagavonden van 18.00 tot 21.00 uur echter uitsluitend na een telefonisch gemaakte afspraak tel: 0299 40 16 51 toestel 22.

KENNISGEVING STARTNOTITIE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE LANDINRICHTINGSPROJECT HERINRICHTING ZEEVANG

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland maakt het volgende bekend. Ten behoeve van het door Gedeputeerde Staten vast te stellen landinrichtingsplan voor de herinrichting Westzaan zal een milieu-effectrapport (MER) worden opgesteld. In dit MER worden de milieueffecten van het Landinrichtingsplan in beeld gebracht.

Het MER wordt opgesteld door de in 1994 door het college van Gedeputeerde Staten benoemde Landinrichtingscommissie Zeevang. Het opnieuw in te richten gebied ligt in de gemeenten Zeevang, Edam-Volendam en Westerkoggenland. De oppervlakte van het gebied is circa 4255 ha.

Startnotitie

De wettelijk voorgeschreven m.e.r.-procedure is gestart met de indiening van de startnotitie door de Landinrichtingscommissie Zeevang. Deze commissie is verantwoordelijk voor de planvorming en daarmee initiatiefnemer van deze m.e.r.-plichtige activiteit.

De startnotitie bevat een uiteenzetting van de voorgenomen activiteit, en geeft informatie ten behoeve van de richtlijnen voor het op te stellen MER. Het provinciaal bestuur heeft de startnotitie 28 maart jongstleden ontvangen.

Richtlijnen

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland stellen richtlijnen op aan de hand waarvan het MER dient te worden gemaakt. Een ieder wordt hierbij uitgenodigd mee te denken en opmerkingen te maken die kunnen bijdragen aan de op te stellen richtlijnen voor de inhoud van het MER. De startnotitie is een hulpmiddel daarbij.

Ter inzagelegging

Van 26 april tot 24 mei 1996 ligt de startnotitie tijdens kantooruren ter inzage:

- in het stadhuis van de gemeente Beemster, Rijn Middelburgstraat 1 te Middenbeemster van 08.30 tot 12.00 uur.

Bovendien liggen de stukken, na kantooruren, ter inzage:

- in het stadhuis van Beemster, echter

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Landinrichtingscommissie Zeevang

Bevoegd gezag: College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

Besluit: vaststelling landinrichtingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: 9.3

Activiteit: De voorgenomen activiteit betreft het uitvoeren van een herinrichting voor Zeevang. De problematiek in dit gebied spitst zich toe op de waterhuishouding en in het bijzonder de drooglegging van de gebieden met een hoofdfunctie landbouw.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 25 april 1996

richtlijnenadvies uitgebracht op: 4 juli 1996

Bijzonderheden:

In het kader van experimenten landinrichting 1996 is het deelgebied Warder, dat onderdeel uitmaakt van het plangebied van het landinrichtingsproject, aangemeld voor versnelde uitvoering van werken. Als gevolg hiervan wordt verwacht dat er in de winter van 1996/1997 kan worden begonnen met de uitvoering van werken. De Commissie gaat er van uit dat voor het hele landinrichtingsproject, dus inclusief deelgebied Warder, conform het Besluit m.e.r. een m.e.r. wordt uitgevoerd. Zij dringt er op aan om, voorafgaand aan de besluitvorming over de uitvoering van werken in het deelgebied Warder, versneld een MER op te stellen voor het hele landinrichtingsproject.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. H.F.M. Aarts

ing. P.F.J. Brandsen

mr. J.W. Kroon (voorzitter)

drs. A. van Leerdam

dr. T. Stol

Secretaris van de werkgroep: drs. A.J. Kolhoff

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	960523	Milieufederatie Noord-Holland	Zaandam	960506
2.	960523	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	960506